

Alþingi
Erindi nr. Þ 133/1502
komudagur 7.3.2007

Nefndasvið Alþingis
Austurstræti 8-10

150 REYKJAVÍK

TILVITNUN YÐAR

BRÉF YÐAR

TILVITNUN VOR

DAGSETNING

TÞH/hþ

05.03.2007

Varðar: Umsögn um frumvarp til laga um stofnun hlutafélags um Orkubú Vestfjarða og Rafmagnsveitur ríkisins, 570 mál, eignahlutur til Landsvirkjunar.

RARIK ohf. vísar til meðfylgjandi viðhorfs stjórnar RARIK hf. til lagafrumvarps um breytingar á lögum á orkusviði sem stjórnarformaður lagði fyrir iðnaðarnefnd þann 28. nóvember sl. vegna sambærilegs frumvarps.

Virðingarfyllst,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Tryggvi Þ. Haraldsson'.

Tryggvi Þór Haraldsson, forstjóri

RA-20633

1947 • 2007

RARIK ohf • Rauðarárstíg 10 • 105 Reykjavík • Sími 528 9000 • rarik@rarik.is • www.rarik.is

Viðhorf stjórnar RARIK hf. til lagafrumvarps um breytingar á lögum á orkusviði.

Í lögum nr. 65 frá 2003 raforkulögum segir m.a. um markmið í 1. grein:

“Markmið laga þessara er að stuðla að þjóðhagslega hagkvæmu raforkukerfi og efla þannig atvinnulíf og byggð í landinu. Í því skyni skal:

- 1. Skapa forsendur fyrir samkeppni í vinnslu og viðskiptum með raforku, með þeim takmörkunum sem nauðsynlegar reynast vegna öryggis raforkuafhendingar og annarra almannahagsmuna.*
- 2. Stuðla að skilvirkni og hagkvæmni í flutningi og dreifingu raforku.*
- 3. Tryggja öryggi raforkukerfisins og hagsmuni neytenda.“*

Í inngangi greinargerðar með frumvarpi að umræddum lögum segir m.a.:

“Frumvarp þetta byggist á nýjum viðhorfum í raforkumálum sem hafa verið að ryðja sér til rúms víða um heim á undanförunum árum. Meginefni þeirra felst í því að skilja í sundur náttúrulega einkasöluþætti raforkukerfisins (flutning og dreifingu) og þá þætti þar sem samkeppni verður við komið (vinnslu og sölu). Þannig hefur verið lagður grunnur að markaðsbúskap í raforkukerfi margra landa. ...

Hefðbundin viðhorf til raforkumála hafa því verið að breytast. Hér áður fyrr var það viðtekin skoðun að hið opinbera hefði óhjákvæmilega lykilhlutverki að gegna á öllum sviðum þeirra vegna þess að markaðslausrir ættu þar ekki við, meðal annars vegna einkaréttar í starfsemi af þessu tagi. Á síðustu árum hafa hins vegar verið þróaðar aðferðir þar sem markaðsöflum hefur verið beitt á þessu sviði, einkum í vinnslu og sölu raforku. Þessar aðferðir hafa í aðalatriðum reynst vel og er nú almennt talið að meiri árangur náist að jafnaði í vinnslu og sölu þar sem samkeppni ríkir en þar sem hefðbundinn einkaréttur er allsráðandi.”

Í samræmi við þetta var stofnað fyrirtækið Landsnet hf. til að aðskilja flutning raforkunnar frá annarri starfsemi eigendanna, en það eru LV, RARIK og OV, auk þess sem fyrirtækið leigir flutningsmannvirki OR og HS.

Á sama hátt hefur farið fram umbylting innan RARIK, þar sem sérleyfis- og samkeppnissvið hafa verið aðskilin bæði stjórnunar- og bókhaldslega og hlutverki stoðsviða hefur verið breytt og afmarkað. Þá eru uppi áform um að setja samkeppnisþætti RARIK og OV í sjálfstætt félag, Orkusöluna ehf., nú um áramótin til að ná enn skýrari aðgreiningu.

Stjórn RARIK hefur skilning á að eigandi orkufyrirtækjanna þriggja, OV, LV og RARIK, vilji sameina eignarhluti sína í orkufyrirtækjum sem mest í einu félagi. Á árinu 2005 fóru þessi fyrirtækin í sameiginlega undirbúningsvinnu að frumkvæði iðnaðarráðaneytis til að skoða hvernig samtengingu félaganna væri best fyrir komið. Niðurstaða þeirrar vinnu var sú að talið var æskilegast að stofna eignarhaldsfélag í eigu ríkisins sem yrði móðurfélag umræddra félaga auk Landsnetsins og nýs félags um orkusölu. Gert var ráð fyrir að

einkaleyfisfyrirtækjunum yrði haldið sér þannig að skýr skil væru á milli reksturs þeirra og reksturs fyrirtækja samstæðunnar á samkeppnissviði.

Að mati stjórnar er þetta æskilegri og betri leið en sú sem nú er valin í lagafrumvarpinu. Slíkt fyrirkomulag tryggir betur nauðsynlegt sjálfstæði og hlutleysi einkaleyfisfyrirtækjanna heldur en sú leið sem valin er í lagafrumvarpinu þar sem gert er ráð fyrir að markaðsráðandi framleiðandi sé beinn eigandi að Landsnetinu og tveimur víðfeðmustu rafmagnsdreifikerfum landsins. Í þessu samhengi er t.d. rétt að hafa í huga að minni sjálfstæðir raforkuframleiðendur sem eru m.a. í samkeppni við LV, þurfa oft á tíðum að semja um tengingu sinna framleiðslueininga við RARIK til að koma raforkunni á markað. Hafa dreifikerfi RARIK og reyndar OV sérstöðu að þessu leyti m.v. aðrar dreifiveitur á landinu.

Til að tryggja sjálfstæði Landsnetsins eru m.a. sett inn ákvæði um stjórn Landsnetsins bæði í raforkulög og lög um stofnum Landsnetsins. Í 8 gr. raforkulaga segir meðal annars:

“Stjórn flutningsfyrirtækisins skal vera sjálfstæð gagnvart öðrum fyrirtækjum sem stunda vinnslu, dreifingu eða sölu raforku”

Ef farin verður sú leið sem lagafrumvarp þetta gerir ráð fyrir, telur stjórn RARIK að á sama hátt og hjá Landsnetinu þurfi að tryggja sjálfstæði stjórnar RARIK til þess að tryggja að RARIK geti rækt skyldur sínar og haldið trúverðuleika gagnvart viðskiptavinum sínum.